

kassen, vilde de 2 Mill. Kr. være for meget, endda betydeligt for meget, men det har jeg slet ikke indladt mig paa at tale om. Og naar jeg derfor har forlangt Ordet igen, er det, fordi jeg gerne vilde understrege, at det, som det for mig drejer sig om, er, at naar vi staa over for saadanne Spørgsmaals Afgørelse som Jordlodder til Landarbejdere eller landøkonomiske Forskudsforeninger eller Laan i de store Fiskerifartøjer, tror jeg ikke, det er heldigt, at det er Hensynet til, hvilke Midler der er i en Statslaanefond, der skulle være det afgørende, naar vi se paa den finansielle Side af Sagen. Jeg tror, at det for alle rette vedkommende er heldigst, at det, for saa vidt den finansielle Side af Sagen angaar, er Hensynet til selve Statskassen, der bliver det afgørende. Jeg turde maaske have Lov at sige uden at gaa nogen for nær, at en af de uheldige Følger af de politiske Forhold, vi have levet under, er, at naar der har været Tale om at yde finansiell Støtte til et eller andet, det være sig ved Laan eller ved Tilskud af Statskassen, have vi i nogen Maade overset, hvorvidt Statskassen virkelig er i Stand til fortsat at bære de dermed forbundne Udgifter. Jeg tror ikke, vi opdrages, om jeg maa bruge dette Udtryk, til over for Afgørelsen af saadanne store Spørgsmaal at se med de rette statsmandsmæssige Øjne paa Forholdene, naar vi ligesom have samlet i en Kasse for sig selv det, der kan bruges til saadanne Øjemed og til saadanne Opgavers Løsning. Jeg mener, at det ogsaa af Hensyn til selve Opgaverne er heldigst, at vi over for saadanne store Spørgsmaal først og fremmest, naar Talen er om den finansielle Side af Sagen, se paa selve Statskassen. Jeg tror, at det i alle Maader er heldigst, at det ikke er af en særlig Kasse, noget saadant skal udredes, men at det er af selve Statskassen. Det var det, jeg gerne vilde understrege.

Saa vil jeg desuden fremhæve, hvad jeg for Resten kortelig har nævnt, at jeg er klar over, at der ikke er Anledning til hverken at henlægge 11 Mill. Kr. — ja, det er jo lidt mere, men ikke en Gang de 11 Mill. Kr. — som disponibel Kapital til Statslaanefonden og ikke heller at fastholde Bestemmelsen om de 2 Mill. Kr., men at man baade kunde lægge færre Millioner hen til Statslaanefonden og gaa ned med det aarlige Beløb, hvis man gik ind paa min Opfattelse: at tage de store Opgavers Løsning ud og holde sig til de smaa, til de Omraader, hvor jeg tror, man med Rette kan sige, at Afgørelsen baade

til Dato og herefter hviler paa mere spredte og tilfældige Standpunkter.

Birck: Den højtærede Minister erklærede, at Statskassen ingen Laanebank er. Jeg kan være enig i denne Betragtning, men maa dog sige, at i det Øjeblik Rigsdagen ved særlig Lov giver Staten denne Opgave og i større Maal, end den kan tilfredsstille ved Hjælp af de 2 Mill. Kr., kan den højtærede Minister vanskelig begrænse denne Opgave ved at sige, at Statskassen ingen Laanebank er. Og det er i øvrigt noget ret farligt for den højtærede Minister at erklære at ville indskrænke Bevillingen til Jordlodderne, særlig naar han tilhører et Ministerium, der er ansvarligt for Tiendeloven, det kan meget let gøre et daarligt Indtryk rundt om i Landet. Den højtærede Minister ser paa sine 10½ Mill. Kr., der indkomme i Afdrag, og paa de 12½ Mill. Kr., der overføres fra Statskassen og fra Livsforsikringsanstalten. Jeg maa dertil sige, at jeg tror, den højtærede Minister er bleven hypnotiseret af disse Tal. Disse Penge ere ikke skabte nu, de eksistere i Forvejen, de ligge til Statens eventuelle Disposition i Livsforsikringsanstalten, og de Afdrag, som den ærede Minister regnede paa ville komme ind uden Laanefonden. Jeg kan ikke indse, at disse Penge ville blive fordoblede eller anderledes, fordi de komme ind paa den ene eller den anden Maade, jeg tror ikke, de blive mere disponible paa den ene end paa den anden Maade. Endelig harcellerede den ærede Minister over den Tvivl, som jeg har til Finansministrene. Ja, ganske ærligt, jeg tror, at naar en Finansminister er i Pengeød, vil han give alt for at faa Penge, og det er der ikke noget ondt i, det er hans Pligt. Den højtærede Minister sagde, at naar jeg betragtede en Finansminister saaledes, er det mærkeligt, at jeg vil forhindre ham i at faa en Laanefond. Hertil vil jeg svare, at jeg vil gerne, naar jeg mistvivler om Finansministeren, lukke for Pengene, men jeg vil saa ikke samtidig give ham Nøglen til Skuffen, og det er det, vi gøre i det Øjeblik, vi tillade Ministeren at laane disse Penge af Fonden.

Endelig skal jeg til den højtærede Minister sige, at jeg for saa vidt kan være glad ved hans Udtalelser, som min Hovedanke mod Forslaget var den omstændelige Administration. Den højtærede Minister erklærede nu, at han er villig til at administrere denne Laanefond selv, saa at den foreslaaede Ordning bliver et rent ad-